

UCHWAŁA NR XLIII/262/2022
Rady Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego
z dnia 25 października 2022r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w Powiecie Ropczycko – Sędziszowskim na lata 2022-2027

Działając na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022, poz. 1526, t.j. z późn. zm.) oraz na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021, poz. 1249, t.j. z późn. zm.)

Rada Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w Powiecie Ropczycko – Sędziszowskim na lata 2022-2027, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego

§ 3. Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Komisji Zdrowia, Bezpieczeństwa i Spraw Społecznych.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu

Józef Rojek

*Załącznik do Uchwały Nr XLIII/262/2022
Rady Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego
z dnia 25 października 2022 roku*

***Powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania
specjalistycznej pomocy, promowania i wdrożenia
prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci
w rodzinach zagrożonych przemocą
w Powiecie Ropczycko – Sędziszowskim na lata 2022-2027***

**Powiat Ropczycko-Sędziszowski
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach**

Ropczyce 2022

Stosowanie przemocy wynika najczęściej z niemożności rozwiązywania przez ludzi podstawowych problemów swojego życia, z niemożności kochania innych, nieumiejętności zrealizowania własnych możliwości. Nie mogąc kochać, człowiek zaczyna poniżać innych ludzi i sprawiać im ból.

Erich Fromm

Wstęp

Rodzina to podstawowa komórka społeczna, która realizuje przypisane jej funkcje: prokreacyjną, ekonomiczną socjalizacyjną, opiekuńczą, wychowawczą, kulturową i religijną. Środowisko rodzinne jest niepowtarzalne i wyjątkowe, wpływa korzystnie na rozwój społeczny, fizyczny i psychiczny. Bycie rodzicem to bycie człowiekiem odpowiedzialnym - a ta odpowiedzialność w kontekście rodzicielstwa to przede wszystkim wzięcie odpowiedzialności za dziecko, za jego wychowanie. Środowisko w jakim dziecko wyrasta, to w co wyposażą je jego opiekunowie, w ogromnej mierze wpływa na rozwój osobowości dziecka oraz kształtuje jego poczucie własnej wartości. Rodzice stanowią wzór, z którym dzieci się identyfikują. Rodzice w procesie wychowania dziecka przyjmują różne postawy. Świadomie lub nieświadomie, często powielając w tym zakresie schematy ze swojego własnego dzieciństwa często nieprawidłowe lub szkodliwe np. uzależnienia czy przemoc. Ta tendencja do zachowania się w pewien specyficzny sposób w stosunku do dziecka, zawsze znajduje odzwierciedlenie w jego zachowaniu. Dlatego właśnie tak istotna jest psychoedukacja rodziców w zakresie szeroko pojętego tematu wychowania.

Dzisiejszy świat niesie ze sobą liczne zagrożenia i zaburzenia w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny, realizacji podstawowych funkcji rodzicielskich oraz zaspokajania potrzeb dziecka. Mając na uwadze fakt, iż dziecku i rodzinie zagrożonej przemocą należy udzielić pomocy i wsparcia został opracowany niniejszy „Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Ropczycko - Sędziszowskim na lata 2022 -2027”. Opracowanie i realizacja ww. Programu, wynika z art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2021.1249).

Do stworzenia i realizowania ww. programu, Zarządzeniem nr 34/2022 Starosty Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego z dnia 6 czerwca 2022 r., został powołany zespół, w skład którego weszli przedstawiciele służb i instytucji z terenu powiatu realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Głównym celem Programu jest podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez realizację działań profilaktycznych. W Programie opracowano dwa bloki teoretyczne. Skupiono się na rodzinie, jako środowisku wychowawczym, a także rodzinie dysfunkcyjnej. Program określa cele szczegółowe którym przypisano konkretne działania skierowane, poza lokalną społecznością, do konkretnych grup odbiorców tj. uczniów szkół średnich oraz ich rodziców i opiekunów. Następnie wyróżniono wskaźniki, które są miernikami osiągnięcia celów, określono także realizatorów zadań, sposób finansowania oraz sposób monitorowania, ewaluacji i sprawozdawczość. Zaplanowane działania będą realizowane w sposób ciągły, zgodnie z harmonogramem.

RODZINA JAKO ŚRODOWISKO WYCHOWAWCZE

Człowiek, który pojawia się na świecie wychowuje się w określonym środowisku społecznym. Przedstawiciele tego środowiska mają na niego największy wpływ. Przyszłość każdego młodego człowieka, zależy przede wszystkim od tego jakie jest jego pierwsze środowisko, czyli najczęściej od rodziny, a w szczególności od poziomu jej funkcjonowania. To w rodzinie dziecko zdobywa pierwsze doświadczenia, doznaje pierwszych odczuć emocjonalnych, przyswaja sobie wzorce, a także utożsamia się ze swoim najbliższym otoczeniem, szukając w nim miejsca dla siebie. Opiekun lub rodzic ponosi podstawową odpowiedzialność za wychowanie dzieci, za ich przygotowanie do życia w szkole, pracy i rodzinie, którą sam kiedyś założy.

Rodzina to podstawowe, najkorzystniejsze i najbardziej znaczące środowisko życia dziecka. W literaturze można znaleźć wiele definicji rodziny. Wincenty Okoń w swoim *Słowniku pedagogicznym* podaje, że „rodzina to mała grupa społeczna składająca się z rodziców, ich dzieci i krewnych: rodziców łączy więź małżeńska, rodziców z dziećmi więź rodzicielska, stanowiąca podstawę wychowania rodzinnego, jak również więź formalna określająca obowiązki rodziców i dzieci względem siebie”. *Konwencja o Prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 roku* wyraża przekonanie, że rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełnić swoje obowiązki w społeczeństwie. Uznaje, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

W Polsce podstawowym źródłem regulującym stosunki rodzinne jest ustawa *Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964* (Dz.U.2020.1359). Według niego rodzina to ważny organ naszego społeczeństwa. Osoby, które chcą założyć rodzinę i są w pełni świadome swoich praw i obowiązków powinny być konsekwentne w spełnianiu zawartych w kodeksie norm. Na podstawie art. 27 ww. kodeksu „Oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swoich sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, która przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we własnym gospodarstwie domowym”. Kolejno, art. 95 podaje „Władza rodzicielska obejmuje w szczególność obowiązki i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą

i majątkiem dziecka oraz do wychowywania dziecka w poszanowaniu jego godności i praw”. W związku z powyższym naszą uwagę przykuwa fakt, że rodzina jako środowisko wychowawcze powinna skupiać się nie tylko na zaspokajaniu podstawowych potrzeb, ale także na budowaniu prawidłowych relacji i więzi. Rodzina powinna być miejscem, gdzie rodzice stosując właściwe metody wychowawcze wobec dziecka, z chęcią otaczają go troską, dostrzegają i zaspakajają jego potrzeby samorealizacji, uznania, przynależności i bezpieczeństwa.

RODZINA DYFUNKCYJNA Z PROBLEMEM PRZEMOCY

Każde dziecko ma prawo do troski i pomocy, jednak nie zawsze rodzice są w stanie sprostać tym oczekiwaniom. W takiej sytuacji opiekunowie nie spełniają przypisanych im zadań i następuje pomieszanie ról między członkami mówimy wtedy o rodzinie dysfunkcyjnej.

Rodzina dysfunkcyjna, z racji na swoje zaburzenia nie funkcjonuje prawidłowo, ponieważ zakłócone są relacje wewnątrzrodzinne, np. poprzez patogenne role, niedostosowanie, słabą komunikatywność lub nieradzenie sobie ze stresem, a także uzależnienia. W literaturze przedmiotu istnieje wiele definicji rodziny dysfunkcyjnej zwracające uwagę na szereg zaburzeń życia rodzinnego. Dlatego też pojęcie dysfunkcyjności rodziny należy rozpatrywać z najszerzym pojmowaniem nieprawidłowego jej funkcjonowania. Jak podkreśla Jadwiga Izdebska dysfunkcje rodziny „można rozpatrywać w aspekcie trudności w wypełnianiu jej funkcji na rzecz społeczeństwa oraz na rzecz członków rodziny. Rodzina dysfunkcyjna nie wywiązuje się w pełni z obowiązków wobec własnych dzieci, zaniedbuje realizację funkcji lub też stwarza zagrożenie występowania tego stanu”.

W ujęciu Stanisława Kawuli dysfunkcje występują w tych rodzinach, w których rodzice „zamiast dziecko wspierać i ochraniać, ignorują je albo atakują za to, że takie właśnie jest”. Można wymienić szereg źródeł występowania dysfunkcji w rodzinie. Jednym z nich niewątpliwie jest przemoc. Do czynników ryzyka przemocy w rodzinie możemy zaliczyć:

- Izolacja społeczna – społeczne zamknięcie się rodziny lub znaczne ograniczenie jej kontaktów społecznych.
- Długotrwały stres społeczno – ekonomiczny – nieodpowiednie warunki mieszkaniowe, niski dochód, bezrobocie.
- Przemoc w dzieciństwie rodziców.
- Zaburzone relacje małżeńskie i rodzinne – liczne konflikty.
- Niedojrzałość emocjonalna, młody wiek rodziców.

- Znacząca lub całkowita zmiana stylu funkcjonowania – np. śmierć współmałżonka, rozwód, utrata pracy, wypadek lub choroba w rodzinie.
- Niewłaściwe interakcje z dzieckiem – dziecko i jego zachowanie postrzegane jest jako stresujące, trudne lub postrzegane negatywnie jako niegrzeczne, złe, złośliwe.
- Niska akceptacja roli rodzicielskiej oraz niski poziom kompetencji rodzicielskich.
- Nierealne postrzeganie i nierealne oczekiwania wobec dziecka – oczekiwania przekraczają zazwyczaj wiek dziecka.
- Pewne cechy dziecka oraz historia jego rozwoju – dziecko niechciane, trudności w okresie ciąży, przedwczesne urodzenie, rozczarowanie co do płci, upośledzenie umysłowe, choroby fizyczne lub psychiczne.
- Pewne cechy osobowościowe, problemy psychologiczne rodziców, choroby psychiczne rodziców.
- Zaburzenia wczesnych kontaktów z dzieckiem.
- Zaburzenia komunikacji interpersonalnej.
- Uzależnienia.
- Czynniki strukturalne (wielodzietność, rodzina niepełna, eurosieroctwo).

Dziecko żyjące w rodzinie z problemem przemocy ma trudności z określaniem swoich uczuć i emocji. Może mieć problem z ich wyrażaniem i poprawnym interpretowaniem. Jest często wycofane i bierne. Istnieje duże zagrożenie, że konflikty będzie chciało rozwiązywać za pomocą siły. Dziecku może ponadto nieustannie towarzyszyć lęk i niepokój. Może wchodzić w rolę opiekuna. Nie ma ono szansy na szczęśliwe i bez troskie dzieciństwo, bo musi sam się o siebie troszczyć. W jego zachowaniu daje się zauważyć ponadto skutki zaburzenia prawidłowego rozwoju. Mogą mu więc towarzyszyć problemy emocjonalne, fizyczne i psychiczne.

W wielu przypadkach można zatrzymać przemoc poprzez właściwe wsparcie rodziny. Dziecko w takim przypadku ma szansę odbudować poczucie własnej wartości i wrażliwości oraz powrócić do normalnych zadań rozwojowych.

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE ROPCZYCKO – SĘDZISZOWSKIM

Powiat ropczycko-sędziszowski usytuowany jest w południowo-wschodniej Polsce, w zachodniej części województwa podkarpackiego.

Powiat ropczycko-sędziszowski zajmuje 548,89 km², tj. 54 831 ha i jest zamieszkały przez 74 594 osób, w tym 37 756 kobiet (50,6 % ogółu mieszkańców) i 36 838 mężczyzn (49,4 % ogółu mieszkańców).

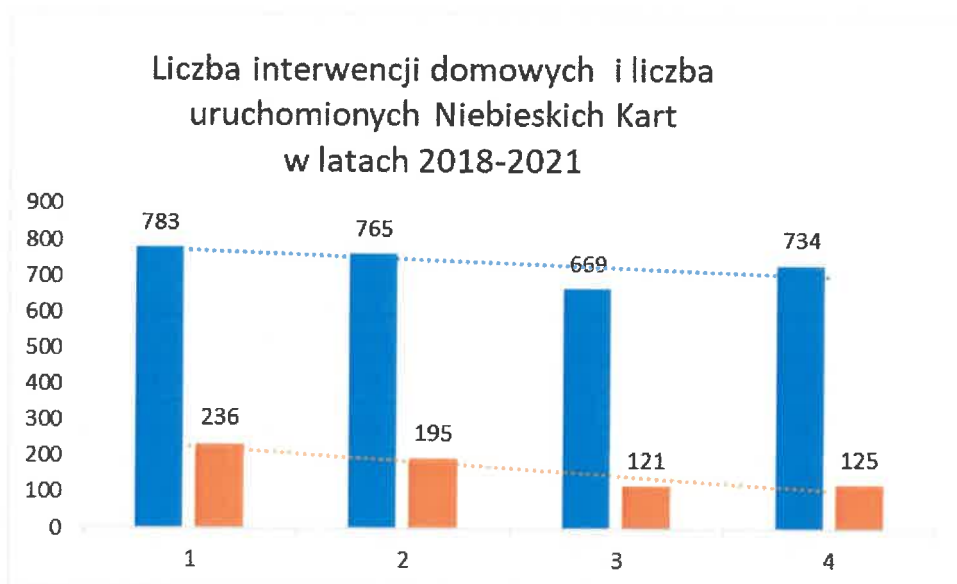
Tabela 1. Ludność powiatu ropczycko-sędziszowskiego w 2021 roku

JST	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Powiat ropczycko-sędziszowski	74 594	37 756	36 838

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.XII.2021 r.)

W granicach administracyjnych powiatu znajdują się następujące gminy i miasta: gminy miejsko-wiejskie: Ropczyce, Sędziszów Małopolski, gminy wiejskie: Iwierzycę, Ostrów, Wielopole Skrzyńskie, miasta: Ropczyce, Sędziszów Małopolski. Na terenie Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego niepokojącym zjawiskiem jest przemoc wobec dzieci. Skalę tego zjawiska obrazują poniższe dane.

Z analizy danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Ropczycach wynika, że liczba przeprowadzonych interwencji domowych w 2021 roku nieznacznie wzrosła w stosunku do poprzedniego roku, z ogólną tendencją spadkową na przestrzeni lat 2018-2021 (liczba interwencji domowych wyniosła w szczególności: 2018 - 783, 2019 - 765, 2020 - 669, 2021 - 734). Liczba procedur Niebieskie Karty, uruchomionych podczas tych interwencji, była w 2021 również nieco wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim, ale z ogólną tendencją spadkową na przestrzeni lat 2018-2021 i przedstawia się następująco: 2018 - 236, 2019 - 195, 2020 - 121, 2021 - 125. Zależności te prezentuje poniższy wykres.

Wśród osób pokrzywdzonych przestępstwem przemocy najliczniejszą grupę stanowiły kobiety, natomiast mężczyźni byli zdecydowanie częściej sprawcami przemocy wobec najbliższych, a prawie połowa z nich (48 %) popełniła ten czyn zabroniony będąc pod wpływem alkoholu. Spośród wszczętych przez Policję postępowań z art. 207 Kodeksu karnego około 1/3 zakończonych była skierowaniem do sądu aktu oskarżenia i była niższa w stosunku do roku 2020. Szczegółowe dane prezentowane są w kolejnej tabeli.

Tabela 2. Liczba interwencji domowych i uruchomionej procedury Niebieskie Karty przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Ropczycach w latach 2018-2021

Rok	Liczba interwencji domowych	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej *				Liczba osób podejrzewanych o przemoc			Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu			Liczba wszczętych postępowań na podst. art. 207 KK zżecanie psychiczne lub fizyczne nad osobą)	Liczba skierowanych do Sądu aktów oskarżeń na podst. art. 207 KK
			K	M	N**	Os. powyżej 65 r.ż **	K	M	N	K	M	N		
2018	783	236	208	36	53	40	17	219	0	3	113	0	56	15
2019	765	195	174	18	31	43	17	178	0	5	114	0	53	33

2020	669	121	111	12	52	33	10	111	1	2	67	0	47	24
2021	734	125	105	16	28	19	11	117	0	2	60	0	53	17

* K,M,N - kobiety, mężczyźni, nieletni do 18 r.ż.,

** nieletni do 18 r.ż., osoby powyżej 65 r.ż.- kobiety i mężczyźni

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Ropczycach

Z danych statystycznych uzyskanych od Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, działających w każdej z pięciu gmin na terenie powiatu ropczycko - sędziszowskiego wynika, że w gminach miejsko-wiejskich 11-26 % zgłoszeń dotyczących podejrzenia przemocy w rodzinie zakończonych jest skierowaniem do organów ścigania zawiadomienia o powzięciu podejrzenia popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej

Tabela 3. Liczba procedur Niebieskie Karty, założonych w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w roku 2021

Gminy	Liczba złożonych Niebieskich Kart	Liczba rodzin uwikłanych w przemoc domową	Liczba rodzin w gminach, w których skutecznie rozwiązano problem przemocy	Liczba zgłoszeń do organów ścigania o powzięciu podejrzenia o popełnienie przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy
Ropczyce	50	44	44	5
Sędziszów Małopolski	32	33	23	6
Iwierzycy	15	13	11	3
Ostrów	24	16	15	5
Wielopole Skrzyńskie	18	13	10	0
Łącznie	139	119	103	19

Źródło: Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie powiatu ropczycko- sędziszowskiego

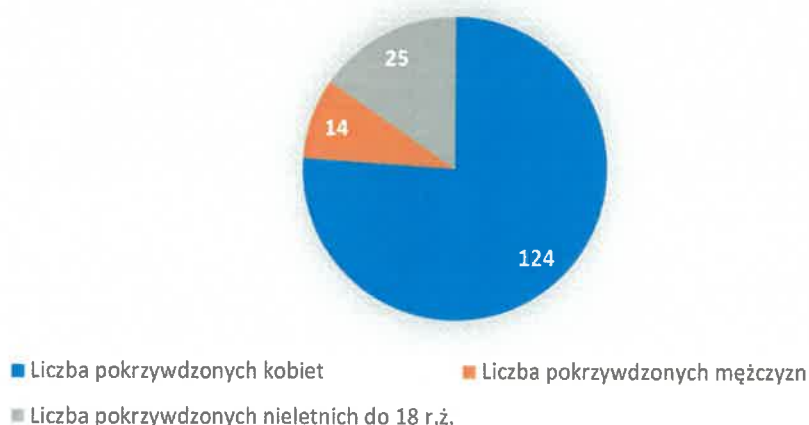
Z analizy danych dotyczących odsetka uruchomionych procedur Niebieskie Karty w stosunku do liczby ludności w danej gminie wynika, że najniższy był on dla gmin Sędziszów Małopolski (0,134%); Wielopole Skrzyńskie (0,159%), natomiast wyższy w gminach Iwierzycy (0,194%); Ropczyce (0,184%) a najwyższy - w gminie Ostrów (0,218%). Wobec powyższego można wywnioskować, że w stosunku do liczby mieszkańców gminy najczęściej podejrzenie występowania przemocy w rodzinie występowało w gminie Ostrów, a najrzadziej - w gminie Sędziszów Małopolski.

Łącznie na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego w 2021 roku do Zespołów Interdyscyplinarnych przekazano 139 kart A – w zdecydowanej większości przez Policję (111), następnie przez jednostki pomocy społecznej (18), przedstawicieli ochrony zdrowia (1), a także Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (1), przedstawicieli oświaty (0)

z czego w 19 przypadkach złożono również zawiadomienie do organów ścigania o powzięciu podejrzenia popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy. Najczęściej wymienianą formą stosowanej przemocy w rodzinie w 2021 roku była przemoc fizyczna i psychiczna, rzadziej – ekonomiczna.

Dane Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wskazują również, że w roku 2021 w powiecie ropczycko-sędziszowskim łącznie było 163 osoby poszkodowane w wyniku przemocy domowej, a wśród nich to kobiety stanowiły najliczniejszą grupę 124 osób, a poszkodowanych osób nieletnich (niezależnie od płci) było 25 osób. Szczegółowe dane przedstawia poniższy diagram.

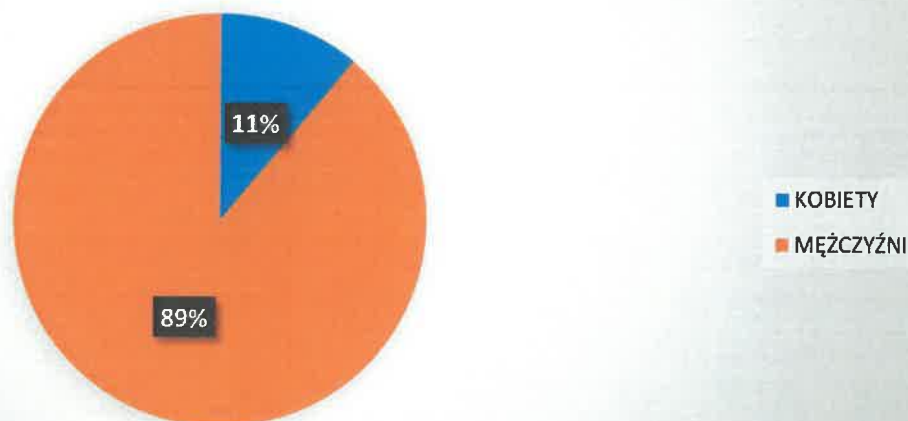
Liczba pokrzywdzonych przemocą w powiecie ropczycko - sędziszowskim w roku 2021

Źródło: Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego

Z analizy danych dotyczących realizacji procedury Niebieskie Karty przez Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że we wszystkich gminach było 118 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, a największy odsetek spośród nich stanowili mężczyźni (89%).

Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w gminach powiatu ropczycko-sędziszowskiego w roku 2021

Źródło: Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego

Największą liczbę rodzin z problemem przemocy w rodzinie odnotowano w gminach miejskich Ropczyce i Sędziszów Małopolski.

Zespoły Interdyscyplinarne informowały, że osoby doświadczające przemocy w rodzinie najczęściej były objęte pomocą, w zależności od potrzeb w formie: pracy socjalnej, wsparcia emocjonalnego, monitorowania poprzez wizyty w środowisku i kontakt telefoniczny, udzielanie informacji o pomocy specjalistycznej innych instytucji i służb (kuratorzy, policja, pedagodzy szkolni), możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego i tymczasowego schronienia, możliwości skorzystania z wsparcia finansowego. Osoby stosujące przemoc w rodzinie były kierowane i motywowane do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, poddane monitorowaniu przez dzielnicowego oraz informowane o skutkach prawnych stosowania przemocy.

W związku z pandemią COVID-19 sytuacja osób doświadczających przemocy pogorszyła się. Niepewność związana z sytuacją geopolityczną, przymusowa kwarantanna, możliwość utraty pracy związana z utratą dochodu dają przestrzeń dla większej liczby zgłoszeń osób pokrzywdzonych. Rzecznik Praw Obywatelskich podkreśla konieczności zapewnienia usług z zakresu poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w sposób nieprzerwany.

Analizując powyższe dane, w celu poprawy jakości działań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszania jej negatywnych skutków i następstw,

istnieje potrzeba opracowania i realizacji skutecznych oddziaływań profilaktycznych, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą. Głównymi realizatorami Programu są szkoły. Na terenie powiatu znajduje się pięć szkół średnich a także jeden Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy. Łącznie w całym powiecie w roku szkolnym 2021/2022 funkcjonowało 122 oddziały. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 4. Liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez Powiat Ropczycko – Sędziszowski w roku szkolny 2021 /2022.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów
1.	Liceum Ogólnokształcące im. ks. Piotra Skargi w Sędziszowie Małopolskim	478
2.	Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Ropczycach	487
3.	Zespół Szkół Technicznych im. prof. Karola Olszewskiego w Sędziszowie Małopolskim	245
4.	Zespół Szkół im. ks. dra Jana Zwierza w Ropczycach	1107
5.	Zespół Szkół Agro-Technicznych im. W. Witosa w Ropczycach	721
6.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Ropczycach	145
		RAZEM : 3180

Źródło: Wydział Edukacji Kultury i Spraw Społecznych w Starostwie Powiatowym w Ropczycach (stan na 17.08.2022 r.)

Szkoły terenu Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego w roku 2021 realizowały 5 programów, które merytorycznie dotyczyły zagadnień związanych z profilaktyką przemocy w rodzinie, promowaniem i wdrażaniem prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie: „Warsztaty dla rodziców podnoszące ich kompetencje wychowawcze”, „Procedura Niebieskiej Karty”, „Niebieskie godziny wychowawcze”, „Normy i zasady społeczne”, „Jak być asertywnym?”. Programy były skierowane zarówno do rodziców, jak i do uczniów – osób wchodzących w dorosłość. Realizatorami ww. programów profilaktycznych w łącznym wymiarze 337 godzin były placówki oświatowe (PP-P, LO w Ropczycach i LO w Sędziszowie Młp., SOSW, PP-P) oraz KPP i Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Baza”. W przeprowadzonych zajęciach

uczestniczyli wychowankowie Placówki wsparcia dziennego „Nasza Baza” oraz ich rodzice/opiekunowie prawni, a także uczniowie LO w Ropczycach i LO Sędziszów, oraz ich rodzice – łącznie 3334 osoby. Odbywały się także programy z zakresu profilaktyki uzależnień pt. „Zachowania ryzykowne wśród młodzieży - pułapka uzależnienia” w wymiarze 228 godzin dla 2052 uczniów. Ze względu na pandemię COVID-19 w 2021 roku i prowadzenie nauczania w szkole głównie w formie zdalnej, programy realizowane były w węższym zakresie, adekwatnie do możliwości. W ramach współpracy zostanie utworzony i realizowany jeden spójny program dotyczący zagadnień związanych z profilaktyką przemocy.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. CEL GŁÓWNY

Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez realizację działań profilaktycznych

2. Cele szczegółowe:

- 1) Promowanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i rodziców poprzez zwiększenie świadomości na temat negatywnych skutków wynikających z stosowania przemocy wobec dzieci.
- 2) Zwiększenie świadomości mieszkańców powiatu o możliwości korzystania ze specjalistycznego wsparcia instytucji, placówek i organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

3. Adresaci Programu

Adresatami programu są:

- społeczność lokalna;
- dzieci, młodzież uczniowie powiatowych placówek oświatowych a także wychowankowie Placówki Wsparcia Dziennego „ Nasza Baza”;
- rodzice uczniów i wychowanków szkół średnich, a także wychowanków Placówki Wsparcia Dziennego „ Nasza Baza”;
- rodziny doświadczające przemocy domowej lub zagrożone przemocą, korzystające z instytucji pomocowych zwłaszcza dzieci oraz osoby stosujące przemoc w rodzinie;

- przedstawiciele instytucji i służb Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego, którzy działają na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Miejsce i czas realizacji Programu

Czas realizacji Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w Powiecie Ropczycko – Sędziszowskim przewidziany został na lata 2022-2027. Planowane zadania w programie będą wdrażane w formie ciągłej na terenie powiatu, zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem mieszkańców Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego.

5. Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach w ramach działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy kooperacji z przedstawicielami instytucji, które działają na rzecz wsparcia rodziny zagrożonej przemocą przy współpracy z placówkami oświatowymi.

- Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Ropczycach.
- Placówki oświatowe z terenu powiatu – szkoły ponadpodstawowe.
- Wydział Edukacji Kultury i Spraw Społecznych w Starostwie Powiatowym w Ropczycach.
- Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Baza” w Ropczycach.
- Specjalny Ośrodek Szkłono Wychowawczy w Ropczycach.
- Komenda Powiatowa Policji.
- Miejsko – Gminne i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego.

6. Przewidywane efekty realizacji programu

- wzrost wiedzy, w zakresie prawidłowych metod wychowawczych i nabycie umiejętności wychowawczych wobec dziecka w rodzinach zagrożonych przemocą;
- wzrost wiedzy dzieci i młodzieży na temat przemocy w rodzinie;

- wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania pomocy ze strony służb, instytucji i placówek oświatowych działających na rzecz dziecka i rodziny z terenu Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego, działających na rzecz rodziny z problemem przemocy;
- opracowanie programu z zakresu promowania prawidłowych metod wychowawczych i realizowanie go w szkołach i placówkach oświatowych.

7. Źródła finansowania programu

Powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w Powiecie Ropczycko – Sędziszowskim na lata 2022-2027 finansowany będzie ze środków własnych, środków Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego, środków instytucji współpracujących, a także z środków pozyskanych w ramach programów krajowych i unijnych.

8. Harmonogram realizacji „Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w Powiecie Ropczycko – Sędziszowskim na lata 2022-2027”

Lp.	Cele szczegółowe	Działania	Wskaźniki i okres realizacji	Realizatorzy	Partnerzy	Okres realizacji
1.	Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez realizację działań profilaktycznych	- publikacje na stronach internetowych treści związanych z promowaniem i wdrożeniem prawidłowych metod wychowawczych i negatywnych skutków wynikających ze stosowania przemocy wobec dzieci; -poszerzenie diagnozy szkolnej opiekuńczo – wychowawczej o zagadnienia dot. problematyki przemocy w rodzinie (wiedza nt. zjawiska przemocy). - tworzenie i realizacja w roku szkolnym programów profilaktycznych dla uczniów z zakresu promowania prawidłowych metod wychowawczych i zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie pt. „Niebieskie godziny wychowawcze”. -realizacja prelekcji i warsztatów dla rodziców uczniów o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym z zakresu przeciwdziałania przemocy i promowaniu prawidłowych metod wychowawczych, a także możliwości korzystania ze specjalistycznego wsparcia.	-liczba publikacji na stronach - łącznie 9/ rok; - liczba diagnoz przeprowadzanych corocznie w klasach pierwszych w szkołach (łącznie szacunkowo) 1/rok; -liczba opracowanych programów dla uczniów - 1 w okresie od 2022 do 2027; - liczba zrealizowanych programów dla uczniów – 6/ rok; -liczba uczestników programu uczniów łącznie szacunkowo – 1500/ rok; -liczba zrealizowanych prelekcji dla rodziców w roku (1 w każdej klasie) szacunkowo 50/rok; -liczba uczestników prelekcji dla rodziców w roku łącznie – 500/ rok szacunkowo; - liczba uczestników warsztatów dla rodziców w roku łącznie – 1500/ rok szacunkowo;	- PCPR w Ropczycach - Placówki oświatowe - Poradnia psychologiczno-pedagogiczna - Placówka Wsparcia - Dziennego „Nasza Baza”	-Komenda Powiatowa Policji , - OPS, -MGOPS -inne.	2022-2027

2.	Zwiększenie świadomości mieszkańców powiatu o możliwości korzystania ze specjalistycznego wsparcia instytucji, placówek i organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.	- promocja, opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących instytucji wsparcia i możliwości uzyskania w nich pomocy specjalistycznej dla rodzin zagrożonych przemocą, a w szczególności pomocy z zakresu poradnictwa w tym: poradnictwa prawnego, socjalnego, rodzinnego, psychologicznego, medycznego i schronienia - wydanie materiałów informacyjnych w ww. zakresie.	- liczba publikacji – 9 na rok, - liczba i rodzaj opracowywanych wydanych, dystrybuowanych materiałów informacyjnych-500 łącznie/rok, - liczba szacunkowa odbiorców- użytkownicy Internetu, szacunkowo	- PCPR w Ropczycach - Placówki oświatowe - Komenda Powiatowa Policji - Poradnia psychologiczno-pedagogiczna - Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Baza”	-Komenda Powiatowa Policji , - OPS, -MGOPS -inne.	2022-2027
----	---	---	---	---	--	-----------

9. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość programu

Monitoring programu będzie wykonywany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach przy współpracy z powołanym zespołem poprzez zbieranie, analizowanie i raportowanie informacji ilościowych i jakościowych dotyczących Programu przy wykorzystaniu odpowiednich narzędzi badawczych. W tym przypadku monitoring traktować należy jako wewnętrzny element zarządzania programem tj. bieżąca kontrolę osiągania wcześniej przyjętych celów.

Ewaluacja to ocena efektywności skuteczności oddziaływania, trwałości i zgodności projektu w kontekście założonych celów. Kryteriami najczęściej stosowanymi w ewaluacji będą: zgodność z potrzebami, skuteczność, efektywność, trwałość efektów. Ewaluacja powyższego programu będzie przeprowadzona corocznie za rok poprzedni – jej wyniki będą podstawą do tworzenia nowego programu.

Informacje z realizacji programu będą przedstawiane Radzie Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego jako element corocznego sprawozdania składanego przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach.

PODSUMOWANIE

Powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w Powiecie Ropczycko – Sędziszowskim na lata 2022-2027 jest odpowiedzią na potrzebę rozszerzenia zadań profilaktycznych z zakresu przemocy dla mieszkańców Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego. Założeniem programu jest współpraca interdyscyplinarna w zakresie wsparcia rodzin i dzieci zagrożonych przemocą, co przyczyni się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy. W ramach realizacji Programu działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane, wdrażane i realizowane przez specjalistów z różnych dziedzin, którzy pracują z młodzieżą i rodzinami w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy.

Przewodniczący Rady Powiatu
Józef Rojek